

РЕШЕНИЕ

Номер 1528

18.11.2020 г.

Град София

В ИМЕТО НА НАРОДА

Апелативен съд - София

6-ти търговски

На 28.10.2020 година в публично заседание в следния състав:

Председател: Иван Иванов
Членове: Зорница Хайдукова
Валентин Бойкинов

Секретар: Елеонора Т. Михайлова

като разгледа докладваното от Зорница Хайдукова Въззивно търговско дело № 20201001002397 по описа за 2020 година

Производството е по чл. 258 ГПК - чл. 273 ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на ответника А. А. А. срещу решение № 615/24.04.2020г. по т.д. 1701/2017г. по описа на СГС, ТО, VI – 11 състав, в частта му, с която са уважени предявените срещу него от „Юробанк България“ АД иск по чл. 430 ТЗ за сумата 70 279,90 лв. – главница по договор за банков кредит „Бизнес револвираща линия“ № BL8263 от 03.08.2007г., ведно със законните лихви върху главницата считано от 04.05.2017г. до окончателното и изплащане, и иск по чл. 86, ал. 1 ЗЗД за сумата 21 247,93 лв. – обезщетение за забавено изпълнение на главницата за периода 04.05.2014г. до 24.04.2017г. Жалбоподателят поддържа решението в обжалваните му части да е неправилно предвид постановяването му при допуснати процесуални нарушения, в нарушение на материалния закон и с оглед неговата необоснованост. Излага съдът да е постановил недопустим съдебен акт по отношение на ответника „Алекс 333“ ООД, по отношение на който длъжник е налице влязла в сила заповед за изпълнение за претендираните суми. Поддържа в нарушение на процесуалния закон съдът да е давал и след изтичане срока за допълнителен отговор възможност на ищеца да уточнява исковите си претенции като в нарушение на процедурите за разглеждане на търговски спорове във второто по делото заседание е пристъпил към втори доклад на спора, а многократните уточнения са отразени и в обжалвания съдебен акт. Жалбоподателят сочи и в частта по разгледан иск по чл. 86, ал. 1 ЗЗД съдът да се е произнесъл свръх петитум като посоченото с решението основание – законна лихва за забава, не е било предявявано от ищеца, който е предявил иск за договорни лихви за забава, счетен от съда за неоснователен. Поддържа в нарушение на нормата на чл. 298 ГПК първоинстанционният съд да е приел да е налице сила на пресъдено нещо по постановеното

между страните решение по т.д. 8209/2012г. по описа на СГС, VI – 10 с-в, по отношение на факта за обявяване на процесния кредит за предсрочно изискуем на основание чл. 30, изр. 2-ро от договора за кредит, вр. чл. 8а от анекс 2 към договора, доколкото в последното производство банката не е твърдяла или доказвала настъпване на предсрочна изискуемост на това основание. По тези доводи излага и че възражението му за настъпила предсрочна изискуемост на процесния договор за кредит през 2011г. да не е преклудирало. Поддържа възражението му и да е основателно предвид уговореното с договора фингирано връчване на съобщения и изпратените такива от ищеца до длъжниците, върнато от адреса на А. на 11.11.2011г. Сочи изявления, че това е датата на настъпване на предсрочната изискуемост на кредита, да е правил ищеца с въззивната си жалба по т.д. 8209/2012г., а със сезиралата настоящия състав на съда искова молба се сочи датата 16.11.2011г. за дата на предсрочната изискуемост. Поддържа, доколкото ответникът не оспорва тези твърдения на ищеца, същите да е следвало да бъдат приети за безспорни от съда. Излага и по възражението му за давност, броен от последната дата да е изтекъл установеният в закона давностен срок и ищцовите претенции да са неоснователни предвид погасяването им по давност. Сочи решението да е противно на материалния закон и необосновано предвид повърхностното обсъждане на възражението на ответника за нищожност на анекс 2 към договора за кредит, включително за липсата на валидно основание за промяна на обслужващата договора сметка с такава на името на солидарния длъжник. Излага необсъдени да са останали и подробните му възражения по писмения отговор на исковата молба за нищожност на клаузи от договора предвид тяхната неравноправност. Оспорва като необосновано решението в обжалваната му част и предвид немотивираното възприемане на заключенията по събраните по делото единични и тройни ССЧЕ-зи, които отчасти си противоречат и се основават само на счетоводни записвания при ищеца. По изложените доводи за недължимост на претендираната главница поддържа да е недължима и претендираната от ищеца „договорна лихва”. Моли първоинстанционното решение в обжалваната му част да бъде отменено и постановено друго, с което исковете да бъдат отхвърлени като неоснователни. Претендира присъждане на разноски.

Въззиваемата страна, „Юробанк България“ АД, оспорва жалбата като неоснователна. Поддържа ответникът А. да не е управител на ответника „Алекс 333” ЕООД, предвид на което и да е недопустимо да излага оплаквания за недопустимост на решението по отношение на този ответник. По същество поддържа възраженията да са неоснователни. Излага да е налице постановено решение по искове по чл. 422 ГПК между същите страни, но с последното решение съдът да се е ограничил до извода за липса на предсрочна изискуемост съобразно разясненията по т. 18 от ТР 4/2013г. на ОСГТК на ВКС, предвид на което и предявените в настоящото производство искове за присъждане на сумите по договор с настъпил падеж на изпълнение се явяват допустими. Оспорва като неоснователно възражението на ответника за произнасяне от първоинстанционния съд свръх петитум с присъдените на основание чл. 86 ЗЗД лихви. Сочи да е предявен иск за присъждане на договорени лихви за забавено изпълнение в много по-голям от присъдения размер, предвид

на което съдът не е се е произнесъл в повече от исканото. Ищецът е основал претенцията си на уговорени с договора за кредит лихви, като съдът е приел последните да се дължат само за срока на действия на договора, по която причина е присъдил мораторни лихви в размера на законните по чл. 86 ЗЗД за периода след изтичане срока на договора. Оспорва като необосновани възраженията на ответника за нищожност на сключения между страните анекс 2 към договора за кредит като поддържа встъпването в дълг да е позволен и изрично уреден в закона договор, както и да не е налице законова забрана всяко трето лице да изпълнява чужд дълг – чл. 73 ЗЗД, предвид на което и допустимо с анекса страните да са договорили, че сметката, по която ще се обслужва кредита за в бъдеще, ще е сметката на солидарния длъжник. Поддържа към дата на сключване на анекса ответникът А. да е бил собственик и управител на „Алекс 333” ЕООД, да е договарял и от името и на последното дружество и да е бил напълно наясно с постигнатите с анекса договорки, както и изрично с поставяне на подписа си да е приел, че желае настъпването на техните последици, включително, че се съгласява да отговаря солидарно за изпълнението на договора при условията, при които е сключен. Поддържа договорът за кредит да не е потребителски такъв, а да е договор за револвираща кредитна линия, при който кредитополучателят може многократно да ползва отпуснатия му кредитен ресурс, връщането на главницата не е дължимо с месечните вноски, може да става по преценка на длъжника и за договора да няма погасителен план, каквито са и изводите на вещото лице по първата единична и по тройните експертизи. По тези доводи и поддържа вземането за главница да е станало изискуемо с изтичане на срока на договора – на 03.08.2012г., броен от която дата и до датата на предявяване на исковете в съда не е изтекъл установеният в закона давностен срок за главницата, а лихвите са претендират за период от три години преди датата на депозиране на исквата молба в съда. Оспорва като необосновани и противни на установената съдебна практика, а и изричното разрешение, дадено в постановеното между страните решение по т.д. 8209/2012г. по описа на СГС, доводите на ответника, че по процесния договор е налице обявена предсрочна изискуемост. Излага за първи път ответникът да е получил изявленията на банката за обявяване на кредита за предсрочно изискуем с препис от ИМ по т.д. 8209/2012г. на 05.04.2013г., която дата е след изтичане срока на договора и по тази причина е неотносима към изискуемостта на договорните вземания. По изложените доводи моли решението в обжалваната му от ответника част да бъде потвърдено като правилно. Претендира присъждане на разноски по делото.

Предвид нормата на чл. 269 ГПК въззивната инстанция дължи проверка за валидността на решението, за неговата допустимост, в обжалваната част, а за правилността му единствено на въведените в жалбата основания и при съблюдаване правилното приложение на относимите императивни материалноправни норми.

При изпълнение правомощията си по чл. 269 ГПК настоящият въззивен

състав намира обжалваното решение за валидно.

По отношение на допустимостта му в обжалваната му част съдът приема следното:

Съдът отчита, съобразно заявеното след указания на съда по реда на чл. 262 ГПК, вр. чл. 260, т. 4 ГПК уточнение на искането на жалбоподателя по депозираната въззивна жалба, дадено с молба от 21.10.2020г., А. А. да обжалва първоинстанционното решение в частта, с която е осъден да заплати на „Юробанк България“ АД по иск по чл. 430 ТЗ сумата 70 279,90 лв. – главница по договор за банков кредит „Бизнес револвираща линия“ № BL8263 от 03.08.2007г., ведно със законните лихви върху главницата считано от 04.05.2017г. до окончателното и изплащане, и по иск по чл. 86, ал. 1 ЗЗД сумата 21 247, 93 лв. – обезщетение за забавено изпълнение на главницата за периода 04.05.2014г. до 24.04.2017г.

Горното уточнение е допуснато от съда, а и съответно на правния интерес на страната, предвид на което и оплакванията по жалбата на А. за недопустимост на първоинстанционното решение в необжалваната му част по отношение на ответника „Алекс 333“ ЕООД, доколкото стоят извън предмета на въззивна проверка, очертан в чл. 269 ГПК, няма да бъдат обсъждани от настоящия състав на съда.

При дължима служебна проверка за допустимост на решението в обжалваната му част съдът приема решението в обжалваната му част по уважен иск по чл. 86, ал. 1 ЗЗД да е недопустимо като първоинстанционният съд се е произнесъл по иск, с който не е сезиран, вместо по сезирания го иск по чл. 92 ЗЗД.

Предвид нормата на чл. 6, ал. 2 ГПК предметът на делото и дължимата защита и съдействие се определят от страните.

Видно от сезиралата съда в настоящия спор искова молба от „Юробанк България“ АД ищецът е отправил искане до съда за присъждане на „договорни лихви“ в размер на сумата 58 191,76 лв., определени като дължима лихва за просрочие по чл. 5 от договора, формираща се като върху договорения лихвен процент се добави надбавка, определена от ищеца като неустойка от 10 %. По изрични указания на съда в о.с.з. на 29.05.2019г.

ищецът е потвърдил основанието, на което предявява претенцията си за горната парична сума, и уточнението, че се претендира плащане на лихви по чл. 5 от договора, е допуснато от съда с нарочно определение в същото о.с.з.

Предвид гореочертания предмет на спора съдът е сезиран с иск по чл. 92 ЗЗД – претендирано обезщетение за забавено изпълнение на задължението по договора за връщане на отпуснатата в кредит главница в изначално определения от страните размер с клаузата на чл. 5 от процесния договор за кредит.

С първоинстанционното решение в обжалваната му част съдът е отчел да е сезиран и съобразно уточненията, дадени допълнително от ищеца, с иск за присъждане на „договорни лихви” по чл. 5 от договора. Изложил е доводи такива да се дължат само за срока на действие на договора, а не за процесния период, който е след изтичане срока на договора, и последното е приел като основание на ищеца да бъдат присъдени не претендираните „договорни лихви” по чл. 5 от договора за кредит, а законни лихви в размера по чл. 86 ЗЗД и за изчисления от съда размер е уважен иск на последното правно основание.

Настоящият състав на съда приема с решението в гореочертаната му обжалвана част по уважен иск по чл. 86, ал. 1 ЗЗД съдът недопустимо да се е отклонил от сезиралото го искане и да е дал на ищеца защита, която не е искана от съда. Недопустимо е при заявен иск на договорно основание – претендирана неустойка за забавено изпълнение, съдът сам с решението си по спора да подмени основанието на иска и да присъди претендираната парична сума, на основание, на което ищецът не се е позовавал с исковата си молба – дължимост на обезщетение за забавата въз основа на закона в определения с чл. 86 ЗЗД размер. Следва да бъде добавено и да не се касае за преценка от съда за прекомерност на размера на неустойката и намаляването и до размера на лихвите по чл. 86 ЗЗД, тъй като такова възражение не е уважено от съда, а съдът е достигнал до извод за недължимост на обезщетение на претендираното основание - клауза от договора за неустойка, и вместо това е решил да присъди обезщетение за забава на друго основание – закона и разпоредбата на чл. 86, ал. 1 ЗЗД.

По горните мотиви на съда и предвид постановяване на решението в

обжалваната му част по иск по чл. 86, ал. 1 ЗЗД в нарушение на диспозитивното начало – основен принцип в гражданския процес, решението в тази му част като недопустимо следва да бъде обезсилено на основание чл. 270, ал. 3, предл. 3 ЗЗД и делото върнато на първоинстанционния съд за произнасяне по предявения иск по чл. 92 ЗЗД за дължимо обезщетение за забавено изпълнение на задължението за връщане на главницата съобразно договореното в чл. 5 от договора за кредит от 03.08.2007г. за заявения с исковата молба период.

В последния смисъл е съдебната практика по решение № 110 от 15.11.2011г. по т.д. 879/2010г., ТК, I TO на ВКС.

Само за пълнота следва да бъде добавено, че възраженията по жалбата на ответника за недопустимо уточняване на предявения иск за първи път във второто по делото съдебно заседание са неоснователни, доколкото и съобразно, разясненията по т. 5 от ТР 1/2013г. на ОСГТК на ВКС, вр. ТР 1/2001г. на ОСГК на ВКС нередовност на исковата молба може да бъде отстранявана за първи път и пред въззивния съд, когато нередовността касае обстоятелствената част на иска.

В останалата обжалвана част, с която предявеният иск по чл. 430 ТЗ е уважен срещу ответника А. А. за сумата 70 279,90 лв., решението е допустимо.

Видно от приложената по делото преписка по т.д. 8209/2012г. по описа на СГС, ТО, VI – 10 с-в, по същия спор е постановено влязло в сила съдебно решение, с което е отхвърлен предявен от „Юробанк България“ АД срещу А. А. иск по чл. 422 ГПК, вр. чл. 415 ГПК за установяване вземането на банката за сумата 70 729,90 лв. – непогасена главница по договор за банков кредит продукт „Бизнес револвираща линия“ № BL8263 от 03.08.2017г., за което вземане е издадена заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 ГПК по ч.гр.д. 50696/2011г. по описа на СРС, 47 с-в. Съдебният акт е мотивиран с постановките на т. 18 от ТР 4/2013г. на ОСГТК на ВКС, съобразно което предмет на делото по установителния иск по чл. 422 ГПК, вр. чл. 415 ГПК е вземането, основано на представения документ – извлечението от счетоводните книги на банката за вземане,

произтичащо от договор за кредит, в който размерът и изискуемостта са определени от страните при сключването му. Ако фактите, относими към настъпване и обявяване на предсрочната изискуемост, не са се осъществили преди подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение, вземането не е изискуемо в заявения размер и не е възникнало на предявеното основание. По тези мотиви и предвид неустановяване по делото обявяването на предсрочна изискуемост на вземането за главница по договора за кредит към момента на депозиране на заявлението в съда искът е отхвърлен. Цитирана е и относима съдебна практика на ВКС в последния смисъл, че при недоказана от ищеца предсрочна изискуемост на кредита към датата на депозиране на заявлението за издаване на заповед за изпълнение в съда, искът следва да бъде отхвърлен, тъй като спорното вземане не се установява да е възникнало на заявеното основание – предсрочна изискуемост на вземането.

При съобразяване с разясненията по т. 2 от ТР 3/2016г. от 22.04.2019г. по т.д. 3/2016г. по описа на ОСГТК на ВКС при постановяване на решението съдът е длъжен да обсъди събраните доказателства, възражения и доводи на страните, да установи реално осъществените факти и обстоятелства и въз основа на тях да направи извод за възникването, съществуването, прекратяването или погасяването на съответното материално правоотношение, разбирано като двустранна правна връзка, обединяваща корелативни субективни права и юридически задължения от момента на тяхното възникване до реализацията им. С решението е прието и обективните предели на СПН да очертават нейния предмет – правоотношението, чрез юридическите факти, от които спорното право произтича, съдържанието на спорното право /в какво се състои то/ и неговото правно естество /правна квалификация/. В този смисъл и при отчитане на пределите на пресъдено нещо на постановеното решение № 311/13.02.2017г. по т.д. 8209/2012г. по описа на СГС, ТО, VI – 10 с-в, настоящият състав на съда взема предвид приетите с решението за правопораждащи и част от основанията на иска факти по обявяване на процесния кредит за предсрочно изискуем към датата подаване на заявлението в съда и отхвърлянето на иска само по причина, че предсрочна изискуемост не е обявена към този минал момент. В този смисъл и съобразно решаващата воля на съда по постановления влязъл в сила съдебен акт обективните предели на СПН обхващат само тези взети предвид от съда

като правопораждащи факти и обосновали постановления влязъл в сила съдебен акт, независимо, че по –късно с ТР 8/2017г. от 02.04.2019г. по т.д. 8/2017г. на ОСГТК на ВКС, тази съдебна практика е определена като неправилна.

По тези мотиви настоящият състав на съда приема предявеният иск по чл. 430 ТЗ за осъждане на ответника А. А. да заплати на „Юробанк България“ АД сумата 70 729,90 лв. – непогасена главница по договор за банков кредит продукт „Бизнес револвираща линия“ № BL8263 от 03.08.2017г., основан на фактическите твърдения за изтекъл срок на договора, въз основа на който факт главницата по кредита е изискуема, да не е недопустим на основание чл. 299 ГПК предвид формираната сила на пресъдено нещо по решение № 311/13.02.2017г. по т.д. 8209/2012г. по описа на СГС, ТО, VI – 10 с-в, доколкото съдът с последното решение не е разгледал претенцията по релевантния факт за изтекъл срок на договора, с мотиви да не е сезиран със същия и да не е част от предмета на спора. По същите мотиви допустим е и неразгледаният от първоинстанционния съд иск по чл. 92 ЗЗД за претендираното обезщетение за забавено изпълнение по чл. 5 от договора за кредит.

Решението, в обжалваната му част по иска по чл. 430 ТЗ срещу ответника А., е правилно по следните мотиви:

Страните не спорят, а и от събраните по делото писмени доказателства се установява, на 03.08.2007г. между ищеца „Юробанк България“ АД от една страна и „Алекс 333“ ЕООД като кредитополучател от друга, да е сключен договор за банков кредит съобразно дефиницията му по чл. 430 ТЗ. С договора за кредит страните се съгласяват банката да отпусне на кредитополучателя в кредит под формата на револвираща кредитна линия сума в размер на 40 000 лева, с уговорено предназначение на усвоявания банков револвиращ кредит – за оборотни нужди. Договорът е сключен с краен срок за погасяване на главницата 60 месеца, считано от откриване на заемната сметка по кредита – чл. 1, ал. 2 от договора. Видно от представеното приложение към договора, подписано от двете страни на 10.08.2007г., страните са декларирали на последната дата да е открита заемната сметка по процесния договор за кредит.

С клаузата на чл. 2.2. от договора страните са се съгласили, че кредитополучателят има право да погасява изцяло или частично задълженията си по главницата, както и да ползва отново средства от кредита до максимално разрешения му размер в рамките на срока на действие на договора.

С чл. 3 страните са уговорили до 21 число на всеки месец, следващ месеца на откриване на заемната сметка, кредитополучателят да е длъжен да внася по заемната сметка сума в размер на 2% върху сбора от усвоената главница по кредита и дължимата лихва, но не по-малко от дължимата лихва, като направената вноска се отнася за погасяване на дължимата лихва по договора, а с разликата се намалява дължимата главница.

Със сключен на 20.12.2010г. анекс 1 към договора страните се съгласяват предоставената на кредитополучателя кредитна линия за оборотни средства със сума в размер на 40 000 лв. да бъде увеличена на сумата 80 000 лв., която сума кредитополучателят се задължава да ползва и върне заедно с дължимите лихви при условията на договора.

С анекс 2 от 30.09.2010г. страните по договора постигат съгласие в раздел IV от договора да се предвидят специални условия, а именно, че А. А. встъпва при условията на чл. 101 ЗЗД като съдлъжник по договора за кредит и отговаря солидарно, заедно с кредитополучателя, за изпълнението на задълженията му по договора, дава съгласие банката служебно да събира от неговите сметки дължимите по договора суми. Договорено е и усвояването и погасяването на средства по договора да се осъществява през разплащателна сметка с титуляр А. А.. Анексът е подписан за кредитополучателя „Алекс 333” ЕООД от управителя А. А. и от същото лице като съдлъжник лично.

Ответникът е противопоставил възражения за нищожност на анекса предвид противоречието му на закона – чл. 26 ЗЗД, и с оглед неравноправността на клаузите от същия.

Възраженията за сключване на анекс 2 към процесния договор за кредит предвид сключването му в нарушение на закона съдът намира за неоснователни. Противно възраженията по жалбата на ответника договорът за встъпване в дълг е с призната от закона кауза и изрично уреден в нормата на

чл. 101 ЗЗД, предвид на което и възраженията на жалбоподателя, че следва да бъде установявано конкретно основание за сключването му, включително намерение за последното не почиват на закона. Необосновани са и доводите на жалбоподателя, че със сключването на анекс 2 към договора и уговорката за промяна на сметката, по която договорът ще се обслужва, реално е постигната промяна на договора в потребителски такъв, доколкото сметката е на името на физическото лице А.. На първо място страните не са постигнали съгласие за замяна на кредитополучателя като страна по процесната сделка и напротив изрично „Алекс 333“ ЕООД е подписало анекса в качеството си именно на кредитополучател. Какво е обусловило волята на страните да бъде променена сметката, по която се усвоява и погасява кредита, не е от значение за валидността на последната клауза, но същата не е противна на закона, доколкото последният допуска, както изпълнение към трето лице посочено от кредитора – чл. 75 ЗЗД, така и изпълнение от трето за дълга лице – чл. 73 ЗЗД. Волята на страните не може и да бъде тълкувана в предложения от жалбоподателя смисъл за промяна на страната по правоотношението в лицето на кредитополучателя, доколкото страните изрично са заявили „Алекс 333“ ЕООД да остава кредитополучател, а А. да встъпва в дълга и отговаря солидарно с кредитополучателя „Алекс 333“ ЕООД.

Настоящият състав на съда намира за неоснователно и възражението на ответника, поддържано пред първата инстанция и заявено чрез препращане към допълнителния писмен отговор с въззивната жалба, за нищожност на договора по причина противоречието му на чл. 58 ЗКИ в действалата при сключването му редакция. С последната е въведено изискване при отпускане на договора за кредит банката да предоставя безплатно и в писмена форма на клиента информация за условията си по кредитите, които следва да съдържат вкл. информация за лихвения процент на банката, изразен като годишен лихвен процент, метода за изчисляване на лихвата, както и условията, при които може да се променя лихвата до пълното погасяване на кредита. Информация с последното съдържание е предоставена при сключване на настоящия договор, предвид съдържанието на същия, а именно променливата базов лихвен процент за малки фирми в лева, обявен от банката за последната група кредити и надбавка от 3,5 %, който БЛПМФ се променя едностранно от банката и се включва в Тарифата на банката и се обявява на интернет сайта и.

Дали установеният в договора механизъм за промяна на участващия във формирането на годишната лихва базов лихвен процент на банката съответства на установените изисквания за равнопоставеност по чл. 143 и следв. ЗЗП, е въпрос, който съдът следва да обсъди след проверка дали ответникът притежават качеството потребител по смисъл на последния закон.

Досежно възраженията за неравноправност на клаузите на договора за кредит, касаещи дължимите по договора лихви, съдът зачита задължителната практика на СЕС по дело C-110/14г., съобразно която сезираният национален съд при всеки конкретен случай следва да изследва съобразно доказателствата по делото качеството на потребител на сключилото договора за кредит лице.

За да се ползва от закрилата по ЗЗП позовалата се на последната уредба страна по сделката следва да отговаря на дефиницията на потребител, дадена с нормата на параграф 13 от т. 1 от ДР на ЗЗП, и съответна на чл. 2, б. „б” от Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 1993 г. относно неравноправните клаузи в потребителските договори.

Предвид последната законова дефиниция потребител е всяко физическо лице, което придобива стоки или ползва услуги, които не са предназначени за извършване на търговска или професионална дейност, и всяко физическо лице, което като страна по договор по този закон действа извън рамките на своята търговска и професионална дейност.

Страните не спорят, а и от съдържанието на процесния договор за кредит – договор за банков револвиращ кредит за оборотни средства, се установява, кредитополучателят „Алекс 333” ЕООД да е търговско дружество и съобразно изричната воля на страните е сключил договора за кредит именно във връзка с осъществяваната от него търговска дейност, а сумата по кредита е получена за оборотни средства във връзка с дейността му като търговец. В този смисъл и ползваната финансова услуга по процесния договор за кредит е предназначена за финансиране на дейността на търговско дружество, което няма качеството на потребител по смисъла на параграф 13, т. 1 от ДР на ЗЗП при сключване на процесния договор за кредит и не може да се ползва от дадената с последния закон по-силна защита за потребителите физически лица.

По отношение на ответника А. А., съдът съобразява съдебната практика по решение 38 от 23.06.2017г. по т.д. 2754/2015г. по описа на ВКС, I ТО и решение 174 от 04.03.2020г. по т.д. 1011/2017г. по описа на ВКС, II ТО, основана на практиката на СЕС по дела С – 348/14, С – 74/15, С – 419/11 и др., с които се приема, че в определението за "потребител" по член 2, б."б" от Директива 93/13 попада физическото лице, което има положението на съдлъжник по договор за кредит, ако действа за цели извън рамките на неговата търговска или професионална дейност. При съобразяване на посочената задължителна практика на СЕС, постановена по транспонирани в ЗЗП разпоредби на общностното право, ВКС приема, че физическо лице - съдлъжник по договор за банков кредит или обезпечаващ такъв, по който кредитополучателят е търговец, може да има качеството на потребител по Закон за защита на потребителя и да се позовава на неравноправност на клаузи в договора за кредит, ако действа за цели извън рамките на неговата търговска или професионална дейност, като съдът следва да извършва конкретна преценка съобразно обстоятелствата и доказателствата по делото с оглед установяване на качеството „потребител”. Прието е и, че обезпечението на дълг на търговско дружество от физическо лице, вкл. когато последното е съдлъжник, не може да се приеме като дадено за цел извън и независимо от всяка търговска дейност или професия, ако това физическо лице има тесни професионални /функционални/ връзки с посоченото дружество, като например неговото управление или мажоритарно участие в същото.

Видно от вписванията по партидата на кредитополучателя „Алекс 333“ ЕООД встъпилият като съдлъжник А. А. с анекс от 30.09.2010г. към последната дата е едноличен собственик на капитала на дружеството и вписан негов управител, предвид на което и с оглед на така установената професионална/ функционална/ връзка между физическото лице, солидарен длъжник и кредитополучателят търговец, то на физическото лице съдлъжник не следва да бъде призната по - силната защита на потребител. По тези мотиви и всички възражения на ответника А. А. за нищожност на клаузи от процесния договор за кредит и анекс 2 към същия, основани на доводи за тяхната неравноправност, се явяват неоснователни.

Жалбоподателят поддържа възражение и за неоснователност на иска предвид неговата недоказаност, което съдът намира за неоснователно.

Предвид нормата на чл. 182 ГПК вписванията в счетоводните регистри се преценяват от съда според тяхната редовност и с оглед на другите обстоятелства по делото, като те могат да служат и за доказателство на лицето, което води книгите. От събраните по делото две единични и две тройни експертизи се налага обосноваия извод, че счетоводните регистри при ищеца „Юробанк България” АД по повод процесния кредит са водени последователно, без повторни или противоречиви записи, предвид на което и на основание чл. 182 ГПК съдът приема, че следва да кредитира същите и като доказателство за изгодните за банката обстоятелства по отпускане на процесната сума в кредит по договорената сметка на кредитополучателя. Съобразно последните записвания общо усвоената сума по договора е в размер на 86 839,22 лв. Усвояването е извършено чрез неколнократни тегления, съобразно таблица по заключението на тройната СТЕ – л. 560 от преписката, като е усвоявана и вече погасена главница, по която причина и за целия период на договора усвоената сума сумарно е над договорения лимит от 80 000 лв. Погасената чрез плащания по същите сметки сума е в общ размер на 16 559,32 лв., или останалата непогасена по договора главница е разликата от 70 279,90 лв., която сума и се претендира с предявения иск по чл. 430 ТЗ.

Ответникът поддържа правопогасяващо възражение като твърди вземането на ищеца за главница да е погасено с изтичане на установения в закона давностен срок, който според ответника тече от 2011г., когато кредита е обявен от банката за предсрочно изискуем с едностранно изявление.

По вече изложените от съда подробни мотиви с постановеното между страните и влязло в сила съдебно решение № 311/13.02.2017г. по т.д. 8209/2012г. по описа на СГС, фактът на обявяване на предсрочна изискуемост на процесния договор за кредит е разгледан като правопораждащ по сезиралите съда искове по чл. 415 ГПК, вр. чл. 422 ГПК, като със съдебното решение е формирана СПН именно върху този разгледан от съда факт и в частност, че кредитът не е обявен за предсрочно изискуем по отношение на длъжниците с едностранните изявления от банката, включително по отношение на ответника А. с изпратеното известие чрез „Български пощи” АД от 22.10.2011г., върнато с отбелязване че пратката не е потърсена от 11.11.2011г. Тази група факти е установена със силата на пресъдено нещо на

горецитираното решение и не може да бъде преразглеждана от настоящия състав на съда. Противно твърденията на ответника не е налице и признание на ищеца в обратен смисъл с исковата молба му молба по настоящия спор и напротив с допълнителната такава ищецът се е позовал на вече постановеното съдебно решение по горното дело и поддържал настоящата искова претенция да се основава на факта, че срокът по договора за кредит е изтекъл. Позицията му не е променяна и в хода на делото като ищецът поддържа препис от поканата за обявяване на кредита за предсрочно изискуем ответникът да е получил най-рано на 15.04.2013г., когато е получил препис от ИМ по т.д. 8209/2012г., която дата следва изтичането на срока на процесния договор. В последния смисъл са и твърденията на ответника А., който и в о.с.з. пред САС поддържа 15.04.2013г. да е датата, на която му е връчен за първи път препис от поканата за обявяване на кредита за предсрочно изискуем.

Дори да се приеме за правилна тезата на ответника, че влязлото в сила решение № 311/13.02.2017г. по т.д. 8209/2012г. по описа на СГС, не формира сила на пресъдено нещо по отношение на факта дали е обявена предсрочна изискуемост към датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение в съда по ч.гр.д. 50696/2011г. по описа на СРС, 47 с-в, на 23.11.2011г., съдът приема последната да не се установява и в настоящия спор. Налице е константа съдебна практика, включително задължителната такава по т. 18 от ТР 4/2013г. на ОСГТК на ВКС, че когато, както е и в процесния случай, в договора е уговорено настъпване на предсрочна изискуемост при настъпването на определени обстоятелства или същата се обявява по реда на чл. 60, ал. 2 от Закон за кредитните институции, кредиторът следва да е упражнил правото си да обяви кредита за предсрочно изискуем като кредиторът уведоми длъжника с конкретно изявление за предсрочната изискуемост на кредита. За да настъпи промяна в отношенията по договора за кредит, е необходимо правоимащата страна кредитор по същия да упражни правото си да обяви кредита за предсрочно изискуем като изявлението следва да е достигнало/получено от длъжника, независимо от уговорките в договора, че уведомяване не е необходимо или че са налице хипотези на фингирано връчване. Само за пълнота следва да бъде добавено и че при доказателствена тежест за ответника, позовал се на фингирано връчване по реда на чл. 30 от процесния договор за кредит, по делото не се

установяват предпоставките, описани в последната клауза на договора, а именно, че А. е напуснал адреса си, посочен по договора, за което не е уведомил банката, като видно и от преписката по делото съобщението до последния адрес е върнато като непотърсено, а не по причина на напускане на адреса от адресата. Страните не спорят изявление за обявяване на кредита за предсрочно изискуем от „Юробанк България“ АД да не е достигало до ответника преди датата 15.04.2013г., предвид на което и по делото не се установява ищецът да е отнел преимуществото на срока по процесния договор за кредит и последният не е обявен за предсрочно изискуем преди датата на изтичане на неговия срок – на 10.08.2012г., когато е изтекъл договорения 60 месечен срок от датата на откриване на заемната сметка по договора на 10.08.2007г.

Броен на основание чл. 114, ал. 1 ЗЗД от последната дата – 10.08.2012г., на която дата съобразно чл. 1, ал. 2 от договора за кредит длъжниците по договора дължат връщане на дадената им в заем по договора за револвиращ кредит сума, установеният в чл. 110 ЗЗД общ петгодишен давностен срок не е изтекъл към датата на подаване на исковата молба по настоящия спор в съда на 04.05.2017г. С подаване на исковата молба давностният срок е прекъснат на основание чл. 116, б. „б“ ЗЗД и срок не тече по време на съдебния спор – чл. 115 б. „ж“ ЗЗД, по която причина и същият не е изтекъл по отношение на вземането на ищеца за дължима главница по договора за кредит от 03.08.2007г. в доказвания размер на сумата 70 279,90 лв.

По горните мотиви на съда обжалваното решение следва да бъде обезсилено в частта по уважен срещу А. иск по чл. 86, ал. 1 ЗЗД за сумата 21 247, 93 лв. – обезщетение за забавено изпълнение на главницата за периода 04.05.2014г. до 24.04.2017г. и на основание чл. 270, ал. 3, изр. 3-то ГПК делото върнато на СГС за произнасяне по предявения иск по чл. 92 ЗЗД за същата сума. Решението следва да бъде обезсилено и в частта за присъдени разноски по тази уважена част на иска от СГС или за горницата над сумата 4098,93 лв. до присъдения срещу А. А. размер от 6 043,61 лв.

В частта, с която е уважен предявения иск по чл. 430 ТЗ срещу ответника А. за сумата 70 279,90 лв., ведно със законни лихви върху главницата считано от датата на депозиране на исковата молба в съда

решението като правилно ще бъде потвърдено.

При този изход на спора право на разноски има въззиваемата страна по иска по чл. 430 ТЗ. Не доказва извършването на разноски, предвид на което и такива няма да и бъдат присъждани от въззивния съд.

В частта по иска по чл. 86 ЗЗД, по който съдът постановява обезсилване на решението и връщането на делото за ново разглеждане на предявения иск, разноски не следва да бъдат присъждани с настоящото решение, тъй като не се слага край на делото по този иск, а такива следва да бъдат присъдени, включително за настоящото производство и за пред СГС, с решението по същество по предявения иск по чл. 92 ЗЗД и с оглед изхода по същия на основание чл. 78 ГПК, вр. чл. 80 ГПК.

Мотивиран от горното, Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ОБЕЗСИЛВА решение № 615/24.04.2020г. по т.д. 1701/2017г. по описа на СГС, ТО, VI – 11 състав, В ЧАСТТА, с която А. А. А. , ЕГН *****, е осъден да заплати на „Юробанк България“ АД, ЕИК ***, по иск по чл. 86, ал. 1 ЗЗД сумата 21 247,93 лв. – обезщетение за забавено изпълнение на главницата за периода от 04.05.2014г. до 24.04.2017г. , и на основание чл. 78, ал. 1 ГПК разноски за горницата над сумата 4098,93 лв. до присъдения размер от 6 043,61 лв., КАТО ПОСТАНОВЯВА

ВРЪЩА НА ОСНОВАНИЕ ЧЛ. 270, АЛ. 3, ИЗР. 3-ТО ГПК ДЕЛОТО на друг състав на Софийски градски съд за разглеждане на предявения иск от „Юробанк България“ АД, ЕИК ***, срещу А. А. А. , ЕГН *****, по чл. 92 ЗЗД за сумата 21 247,93 лв. - претендирано обезщетение за забавено изпълнение на задължението по договора за връщане на отпуснатата в кредит главница в изначално определения от страните размер с клаузата на чл. 5 от процесния договор за кредит „Бизнес револвираща линия“ № BL8263 от 03.08.2007г. за периода от 04.05.2014г. до 24.04.2017г.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 615/24.04.2020г. по т.д. 1701/2017г. по описа на СГС, ТО, VI – 11 състав, В ЧАСТТА, с която А. А. А. , ЕГН

*****, е осъден да заплати на „Юробанк България” АД, ЕИК ***, на основание чл. 430 ТЗ сумата 70 279,90 лв. – главница по договор за банков кредит „Бизнес револвираща линия” № BL8263 от 03.08.2007г., ведно със законните лихви върху главницата считано от 04.05.2017г. до окончателното и изплащане, и разноски за сумата 4098,93 лв.

В останалата част като необжалвано решението е влязло в сила.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните при условията на чл. 280 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____